

та комплицирана и противоречива контактност (историческа и актуално битийна) между роми и турци, както и спрямо експектациите и претенциите на циганите към българите от гледна точка на възприемането на първите от вторите като равнопоставени и включването им в една или друга форма в ареала на своите отношения.

Циганската мотивация и поведенческа ориентация се разкриват и по отношение на депозираните във и чрез споменатото изследване обобщени междуетнични нагласи, а именно през призмата на трудово-правните взаимоотношения между представителите на различните етнически общности, по-конкретно на циганите към „другите“.

Така например **циганите отговарят** по следния начин за възможностите за установяване на подобни отношения²⁴:

	Българи	Турци	Цигани
Бихте ли работили с...	94,1	86,2	91,2
Бихте ли наели...	87,0	69,4	75,4
Бихте ли се наели при...	91,5	69,5	75,7

И в този случай е повече от ясно, че ромите отдават най-вече предпочитания на българите, след това на собствените си етнически кореспонденти и най-накрая на турците. Тук отново трябва да се припомним обективните измерения на ситуацията и съобразяването с тях при лансирането на субективните предпочитания. Обстоятелството, че българите осезателно са пред турците, отново демонстрира изконната ромска потребност от търсене на такава професионална среда, която със своя културен, образователен, квалификационен, междуличностен и пр. колорит би им импонирала в по-голяма степен, доколкото би съдействала и за растеж на циганите, за материален и духовен просперитет в момента и за в бъдеще. **Тъкмо в този смисъл очертанията на българската трудово-професионална среда са най-предпочитани и привлекателни за ромите.** Докато херметизираността на турското битие, ограничеността на професиите, които масово се практикуват от турците, особеностите на техния бит и др. под., които отчасти или по-пълно са познати и на живеещите в хоризонтализираната и ограничена ромска среда, са